

Uvodnik

Ovaj broj *Medijskih istraživanja* izlazi s promijenjenom naslovnom stranicom. To obilježava kraj prvog petogodišnjeg razdoblja izlaženja koje je bilo obilježeno početnim naporima oko definiranja profila i uređivačke politike, te zaživljavanjem *Medijskih istraživanja* u kulturnom i znanstvenom prostoru. S obzirom na to da sada u Hrvatskoj gotovo i nema znanstvenog rada koji se bavi teorijskim ili empirijskim istraživanjem medijske scene a da se u njemu ne citiraju *Medijska istraživanja*, te s obzirom na poštivanje znanstvenih standarda objavljenih radova, vjerujemo da je časopis opravdao svoje postojanje i dao svoj skromni doprinos napređenju teorije novinarstva u Hrvatskoj.

U broju koji je pred Vama objavljujemo nekoliko zanimljivih radova domaćih i stranih autora.

Slavko Splichal u članku “Reproducing Political Capitalism in the Media of East-Central Europe” kritički analizira strategije medijske komercijalizacije, te zaključuje da tržišna ekonomija u tranzicijskim zemljama ne vodi automatski do medijske slobode. Kao i kod uvođenja novih demokratskih političkih institucija, i u privatizaciji i stvaranju komercijalnog medijskog sustava u zemljama srednje i istočne Europe trebalo bi voditi računa o posebnim kulturnim okolnostima. Pokazalo se, međutim, da praksa kopiranja formalnih zapadnoeuropskih rješenja, u zemljama u kojima nije razvijeno civilno društvo i politička demokracija, rezultiraju često takvim modelima koji ne jamče slobodu medija.

S obzirom na najaktualniju temu naše medijske scene u 2000. godini, pretvaranje državne radiotelevizije u javnu, objavljujemo članak Hrvoja Šalkovića “Hrvatska televizija u transformaciji ka modelu javne televizije – iluzija ili realnost?”

Zala Volčič u članku “Preživljavanje javne televizije” raspravlja o uvjetima opstanaka javnih modela televizije, potrebom njihova potpunog prestrukturiranja u modernim uvjetima tržišno vođenog gospodarstva, nužnosti razlikovanja javnih i komercijalnih televizija kako na programskoj tako i na strukturnoj razini, te važnosti javne televizije u ostvarenju pluralizma medija.

Goran Ivanović u članku “Američki nekomercijalni radio: *Mainstream (Public) vs. Community Radio*” upoznaje nas s kod nas nedovoljno poznatim sustavom radijskog emitiranja u Americi, koji je bitno različit od europskog modela, na kojem počiva i radijska scena u Hrvatskoj. Posebno ga zanima Community radio koji u Americi, kao medij demokratskog komuniciranja nudi treći put – drugačiji od korporativno-komercijalnog i državno-javnog. Taj tip radija financira se na specifičan način, a olakšava pristup do etera običnim građanima, manje pravno zastupljenim segmentima populacije, manje zaštićenim skupinama društva kao što su nacionalne, etničke, kulturne, političke, dobne i spolne skupine.

Mladi slovenski filozof Branko Klun u članku “Rat i mediji” nastoji potvrditi tezu kako suvremeni rat (Zaljevski, kao i onaj na Kosovu), u medijskom prikazivanju postaje zapravo svojevrsni *show*, činjenica onkraj dobra i zla, odnosno morala i kako ta-

kav medijski način prezentacije ratne stvarnosti ne potiče kod gledatelja stav utemeljen na *logosu* kao načinu čovjekove biti.

Člankom “Europski modeli medijskog odgoja” autorice Karmen Erjavec, uz prikaz “Hrvatskog modela medijskog odgoja” Nade Zgrabljic, želi se potaknuti daljnje aktivnosti u promoviranju medijskog odgoja kao nužnog za demokratske medijske procese, za demokratski odgoj djece i njihovo osposobljavanje za kritički i kreativan odnos prema medijima i medijskim sadržajima. Članak prikazuje koncept suvremenog medijskog odgoja te način njegova ostvarivanja u različitim zemljama svijeta i u Hrvatskoj.

Goran Bubaš i Dragutin Kermek u članku “Komparativna procjena Interneta u odnosu na tisak i televiziju” predstavljaju zanimljive rezultate anketnog istraživanja na uzorku od 262 ispitanika kojim se nastojalo ustvrditi kako oni doživljavaju Internet, s obzirom na prednosti, ali i na nedostatke toga načina dobivanja informacija u odnosu na onaj tradicionalni – putem tiska i televizije.

Zahvaljujemo na suradnji i zahvaljujemo svima koji su pridonijeli ostvarenju ovoga broja. Sljedeći broj *Medijskih istraživanja* posvetit ćemo međunarodnom seminaru “Nova strategija za neovisne i pluralističke medije u Hrvatskoj”, koji je u organizaciji UNESCO-va Programa za slobodu izražavanja, demokraciju i mir iz Pariza i Instituta za međunarodne odnose iz Zagreba, održan u Zagrebu 10. i 11. studenoga 2000. godine.

Očekujemo vaše radove, prijedloge i primjedbe i radujemo se daljnjoj suradnji.

Uredništvo